

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 204/2025-4

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 3To/82/2024-761 z 30. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. apríla 2025 domáha preskúmania rozsudku krajského súdu č. k. 3To/82/2024-761 z 30. januára 2025 vrátane predchádzajúceho postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 48T/2/2024 z dôvodu vlastného presvedčenia o nezákonnosti celého trestného stíhania svojej osoby vrátane uloženia trestu odňatia slobody v nezákonnej výške a nesprávnej právnej kvalifikácii časti stíhanej trestnej činnosti kladenej mu za vinu.

2. Sťažovateľ primárne a v meritórnej rovine podanej ústavnej sťažnosti rozporuje právne posúdenie skutku 9 ako trestného činu krádeže spáchaného na viacerých osobách, v dôsledku čoho bol/mal byť skutok 9 právne kvalifikovaný nie v základnej, ale kvalifikovanej skutkovej podstate, od čoho sa odvíjala aj jeho prísnejšia právna kvalifikácia, a to napriek tomu, že bol prichytený pri krádeži veci v hodnote len 300 eur, čo podľa poslednej novelizácie Trestného zákona je len priestupok, a nie trestný čin. Krajský súd v odvolacom konaní sprísnil výšku uloženého trestu odňatia slobody na až 6 rokov oproti okresnému súdu, ktorý mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 4 mesiacov, a to aj napriek tomu, že 17. apríla 2024 podal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 48T/2/2024 návrh na prerušenie konania podľa § 283 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, ktorému

okresný súd v rozpore s jeho Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) garantovanými právami nevyhovet.

3. V sekundárnej rovine, resp. doplnkovo sťažovateľ poukazuje na viaceré nedostatky svojho trestného stíhania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 48T/2/2024, a to (i) že bol zadržávaný v cele policajného zaistenia po nezákonnú dobu 6 dní od 21. júla 2023 do 27. júla 2023, čím tak malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, (ii) okresný súd nevyhovet jeho návrhu na prirátanie znalca z odboru psychológie do konania a (iii) taktiež nevyhovet jeho návrhu na zmenu prideleného advokáta *ex offio* z dôvodu riadneho neplnenia povinností advokáta.

4. Z uvedených dôvodov sťažovateľ požiadal ústavný súd o preskúmanie zákonnosti a ústavnosti rozsudku krajského súdu č. k. 3To/82/2024-761 z 30. januára 2025 vrátane postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 48T/2/2024.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Z obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že atakuje rozsudok krajského súdu č. k. 3To/82/2024-761 z 30. januára 2025 spôsobom popísaným v predchádzajúcej časti tohto odôvodnenia, čím sa tak v konaní pred ústavným súdom domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ sa námietkami v sekundárnej rovine domáha vyslovenia porušenia základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K právomoci ústavného súdu všeobecne:

8. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

11. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

13. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

II.2. Posúdenie vecí:

14. Závery uvedené v predchádzajúcich odsekoch sa plne vzťahujú aj na subsidiaritu právomoci ústavného súdu vo vzťahu k touto ústavnou sťažnosťou namietanému porušeniu základných práv

sťažovateľa rozsudkom krajského súdu č. k. 3To/82/2024-761 z 30. januára 2025 a postupom orgánov činných v trestnom konaní a súdu (súdov), ktorý mu predchádzal. V súhrne sú namietané jednak chyby konania predstavujúce porušenie práva sťažovateľa na obhajobu v kontexte spravodlivého procesu, ako aj kvalifikačné chyby vzťahu ku skutkovému predmetu trestného konania, ktoré sa premietli aj do nesprávne použitej trestnej sadzby, a teda sprostredkovane aj do prílišnej výšky uloženého trestu. Bez prejudiciálneho rezultátu vo vzťahu ku kompetenčným otázkam na skoršej úrovni inštančného postupu, a teda aj bez detailnej procesnej špecifikácie ústavný súd konštatuje, že ide o námietky uplatniteľné v dovolacom konaní na základe § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

15. Z uvedeného je zrejmé, že kompetencia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho predchádza právomoci ústavného súdu rozhodnúť o sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti, v dôsledku čoho ju odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, teda z dôvodu jej neprípustnosti. Možno dodať, že v prípade skoršieho podania dovolania sťažovateľom by išlo o nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

16. V sekundárnej rovine vo vzťahu k sťažovateľom nastolenej námietke preskúmania dôvodnosti a dĺžky jeho zadržania v čase od 21. júla 2023 do 27. júla 2023, ktorá sa vymyká z prieskumu finálneho odsúdenia, ústavný súd len doplnkovo poukazuje na to, že jej preskúmaniu bráni nesplnenie zákonnej podmienky vyjadrenej v § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde], keď zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty neumožňuje odpustiť (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014, III. ÚS 175/2020).

17. V konečnom dôsledku bazálna jednoznačnosť prezentovaných záverov eliminovala potrebu zaoberať sa zákonnou náležitosťou ústavnej sťažnosti, ktorou je obligatórne právne zastúpenie podľa § 34 ods. 1 v kontexte § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, pretože zastúpenie advokátom by na vecnom rezultáte ústavného súdu nemohlo nič zmeniť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu